

**Eseju konkursa
“Gustavs Zemgals un laikabiedri: vēsturiskais devums un vērtības nākotnei”
nolikums**

1. Vispārīgie jautājumi

1.1. Eseju konkursa ideja

Valsts prezidents Gustavs Zemgals (1871–1939) un viņa laikabiedri vairākas desmitgades pirms neatkarīgas valsts nodibināšanas aktīvi veicināja latviešu sabiedrisko dzīvi un kultūru. Šī latviešu sabiedrisko darbinieku paaudze, kopīgu ideālu vadīta, nodibināja neatkarīgu Latvijas Republiku, spēja iedvesmot sabiedrību aizstāvēt savu valsti un to sekmīgi tālākveidot.

Lai veicinātu zināšanas par Gustavu Zemgali un viņa laikabiedriem 20. gadsimta sākumā un starpkaru laikā, kā arī aicinātu domāt par vērtībām, ko šī paaudze savā dzīvesgājumā aizstāvēja un apliecināja, Gustava Zemgala 150. jubilejas gadā tiek izsludināts eseju konkurss “Gustavs Zemgals un laikabiedri: vēsturiskais devums un vērtības nākotnei”.

1.2. Eseju konkursa mērķi:

- padziļināt zināšanas par Valsts prezidenta Gustava Zemgala un viņa laikabiedru dzīvesgājumu un devumu latviešu sabiedrības un Latvijas valsts izaugsmei;
- veicināt izpratni par pilsoniski aktīvu personību lomu vēsturē visai sabiedrībai nozīmīgu ideju īstenošanā, rosinot pārdomas par mūsdienu Latvijas valsti un sabiedrību, tās izaicinājumiem.

1.3. Konkursa patrons ir Gustava Zemgala ģimene; konkursa organizatori ir Latvijas Universitātes fonds un Latvijas Nacionālais vēstures muzejs (LNVM); konkursa atbalstītāji (partneri) ir Vēstures un sociālo zinību skolotāju biedrība un Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultāte.

2. Konkursa dalībnieki

- 2.1. Konkursa dalībnieki: Latvijas vispārīzglītojošo un speciālo izglītības iestāžu 9. līdz 12. klašu skolēni, profesionālo izglītības iestāžu 1.–4. kursu audzēkņi, kā arī atbilstoša izglītības posma diasporas skolēni.
- 2.2. Katrs konkursa dalībnieks var iesniegt vienu darbu.
- 2.3. Dalība konkursā ir individuāla.

3. Darbu saturs, noformēšana un iesniegšana

- 3.1. Eseja sagatavojama par tēmu “Gustavs Zemgals un laikabiedri: vēsturiskais devums un vērtības nākotnei”. Esejas autors var izvēlēties esejas apakšvirsrakstu vai moto (devīzi), kas precīzāk atspoguļo darba ideju atbilstoši analizējamajai tēmai vai radošajai iecerei.
- 3.2. Eseja veidojama kā argumentēts pārspriedums, kurā autors loģiski pamato savus viedokļus un secinājumus. Citātu vai tieši pārņemtu viedokļu vai secinājumu gadījumā jāizmanto atsauce vai tekstā ietverta norāde par viedokļa autoru. Norādes par esejas uzbūvi un loģiskas argumentācijas veidošanu skatīt:
<https://mape.skola2030.lv/resources/4213>
https://registri.visc.gov.lv/vispizglitiba/eksameni/dokumenti/metmat/vesture_met_m at.pdf
- 3.3. Esejas saturam jābūt gan vēsturiski orientētam, gan vērstam uz mūsdienu valsts un sabiedrības aktualitātēm un izaicinājumiem. Darba izklāstā un argumentos jāizmanto

- fakti par Gustavu Zemgalu un viņa laikabiedru dzīvesgājumu un darbību, vērtējot tās nozīmi gan Latvijas vēsturē, gan mūsdienu sabiedrības kontekstā (piemēram, kopsakarībās ar demokrātijas vērtībām, ētiskiem ideāliem, solidaritāti u. tml.).
- 3.4. Esejas rakstīšanā izmantojamo literatūras un citu informācijas resursu saraksts atrodams Pielikumā Nr. 2.
 - 3.5. Esejas apjoms ir 1000–1800 vārdu.
 - 3.6. Esejai jābūt latviešu valodā, datorrakstā (teksta fails *.docx vai *.doc formātā).
 - 3.7. Konkursa komisijai autors iesniedz eseju un aizpildītu Pieteikuma anketu un apliecinājumu (Pielikums Nr. 1).
 - 3.8. Eseju, Pieteikuma anketu un apliecinājumu (Pielikums Nr. 1) augšupielādē *Google Forms* <https://saite.lv/uvDL9> līdz 2022. gada 31. janvāra 23.59 vai sūta pa pastu uz adresi: Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, Eseju konkursam, Pulka iela 8, Rīga, LV–1007 (pasta zīmogs uz sūtījuma ne vēlāks par 2022. gada 31. janvāri).
 - 3.9. Iesniedzot darbu un Pieteikuma anketu, dalībnieks vai tā likumiskais pārstāvis, ja dalībnieks nav sasniedzis 18 gadu vecumu, apliecina, ka darbs izstrādāts patstāvīgi, un piekrīt, ka darbu vai tā daļas, kā arī noslēguma pasākuma fotogrāfijas konkursa rīkotāji izmanto komunikācijas nolūkā plašsaziņas līdzekļos un sociālajos tīklos.

4. Vērtēšana un apbalvošana

- 4.1. Darba vērtēšanā ņem vērā:
 - atbilstību eseju konkursa mērķim un tēmai;
 - esejas uzbūves loģiskumu un argumentāciju;
 - korektu vēstures faktu izmantošanu, orientēšanos ar Gustava Zemgala un viņa laikabiedru darbību saistītajās vēsturiskajās norisēs;
 - autora radošo ideju un oriģinalitāti.
- 4.2. Esejas tiek vērtētas pēc punktu sistēmas, novērtējot katru 4.1. punktā minēto kritēriju ar 1–10 punktiem.
- 4.3. Darbu vērtēšanas komisija:
 - Toms Ķikuts – LNVM direktora vietnieks zinātniskajā darbā;
 - Laila Kundziņa – LU fonda izpilddirektore;
 - Ēriks Jēkabsons – LU Vēstures un filozofijas fakultātes profesors;
 - Roberts Ķipurs – Vēstures un sociālo zinību skolotāju biedrības valdes loceklis;
 - Astrīda Burbicka – LNVM Izglītības un komunikācijas departamenta vadītāja, konkursa komisijas sekretāre.
- 4.4. Žūrijas komisija darbu veic bez atlīdzības.
- 4.5. Eseju konkursa balvu fonds ir 1000 EUR. 1. vietas ieguvējs saņems naudas balvu 500 EUR, 2. vietas ieguvējs 300 EUR, 3. vietas ieguvējs 200 EUR apmērā.
- 4.6. Konkursa komisijai ir tiesības piešķirt dalītas vietas, saglabājot kopējo 1., 2. un 3. vietai piešķiramo naudas balvas summu.
- 4.7. Konkursa komisijai ir tiesības izteikt atzinību un piešķirt papildu balvas.
- 4.8. Eseju konkursa rezultāti tiks paziņoti līdz 2022. gada 28. februārim LNVM tīmekļvietnē www.lnvm.lv. Ar 1., 2. un 3. vietas ieguvējiem LNVM sazināsies personīgi.
- 4.9. Ja epidemioloģiskā situācija to pieļaus, 2022. gada maijā LNVM rīkos klātienē pasākumu visiem eseju konkursa dalībniekiem, par tikšanās laiku, vietu un pasākuma gaitu informējot Pieteikuma anketā norādītajā e-pastā.

5. Personas datu apstrāde

- 5.1. Personas datu pārzinis ir Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, reģistrācijas numurs 90000076673, juridiskā adrese Pulka iela 8, Rīga, LV-1007.
- 5.2. Personas datu apstrādes mērķis – eseju konkursa “Gustavs Zemgals un laikabiedri: vēsturiskais devums un vērtības nākotnei” norises nodrošināšana.
- 5.3. Personas datu apstrādes tiesiskais pamats – piekrišana un legītīmo interešu nodrošināšana.
- 5.4. Iesniedzot Pieteikuma anketu un apliecinājumu (Pielikums Nr. 1), dalībnieks vai tā likumiskais pārstāvis, ja dalībnieks nav sasniedzis 18 gadu vecumu, apliecina, ka ir iepazinies ar konkursa nolikumu, tai skaitā personas datu apstrādes noteikumiem un piekrīt dalībnieka personas datu apstrādei.
- 5.5. Līdz 2022. gada 31. janvāra 23.59 dalībniekam vai tā likumiskajam pārstāvim ir tiesības prasīt, lai dalībnieka personas datus papildina, labo, pārtrauc to apstrādi vai iznīcina tos, tādā gadījumā atsaucot dalību konkursā.
- 5.6. Iesniegtie darbi un pasākuma norises laikā tapušie materiāli var tikt izmantoti publicitātes materiālu veidošanai, lai informētu sabiedrību par konkursu, un tie var tikt publicēti konkursa rīkotāju tīmekļvietnēs un sociālajos tīklos.
- 5.7. LNVM nav atbildīgs par tiem uzņemtajiem un publicētajiem foto un videomateriāliem, kurus veicis pats dalībnieks ar savām ierīcēm no saviem datu nesējiem.

6. Kontaktinformācija

- 6.1. Papildu informāciju par konkursa norisi iespējams saņemt pa e-pastu info@lnvm.lv vai pa tālruni 67221357.

Pielikums Nr. 1
Eseju konkursa "Gustavs Zemgals un laikabiedri:
vēsturiskais devums un vērtības nākotnei" nolikumam

Dalībnieka vārds, uzvārds	Dalībnieka e-pasts un tālruņa numurs	Skola, klase

Iesniedzot pieteikumu, dalībnieks vai tā likumiskais pārstāvis, ja dalībnieks nav sasniedzis 18 gadu vecumu:

1. apliecina, ka darbs ir izstrādāts patstāvīgi;
2. apliecina, ka konkursa rīkotāji iesniegtos darbus vai to fragmentus, kā arī pasākuma norises laikā uzņemtās fotogrāfijas var izmantot publicitātes un komunikācijas materiālu veidošanai, lai informētu sabiedrību par konkursu, un tie var tikt publicēti konkursa rīkotāju tīmekļvietnēs un sociālajos tīklos.

Dalībnieks vai tā likumiskais pārstāvis, ja dalībnieks nav sasniedzis 18 gadu vecumu:

Paraksts _____ (_____) Dalībnieka vārds, uzvārds _____
Paraksta atšifrējums Gadījumā, ja paraksta likumiskais pārstāvis

3. Dalībnieks vai tā likumiskais pārstāvis, ja dalībnieks nav sasniedzis 18 gadu vecumu, apliecina, ka ir iepazinies ar konkursa nolikumu, tai skaitā personas datu apstrādes noteikumiem, un piekrīt dalībnieka personas datu apstrādei.

Dalībnieks vai tā likumiskais pārstāvis, ja dalībnieks nav sasniedzis 18 gadu vecumu:

Paraksts _____ (_____) Dalībnieka vārds, uzvārds _____
Paraksta atšifrējums Gadījumā, ja paraksta likumiskais pārstāvis

202__ . gada _____

Ieteicamās literatūras un citu informācijas resursu saraksts par Gustava Zemgala dzīvesgājumu, sabiedrisko un politisko darbību

1. Gustavs Zemgals. Grām.: Pumpuriņš T., Cīrulis I., Ķikuts T. (sast.). *Latvijas valsts dibinātāji*. Rīga: Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, 2018, 310.–321. lpp.
2. Prezidents Gustavs Zemgals. Grām.: Šilde Ā. *Valstsvīri un demokrāti*. [Ņujorka]: Grāmatu Draugs, 1985, 267.–295. lpp.
3. Žurnāls “Jurista Vārds”, 10.08.2021., Nr. 32 (1194) (speciālizlaidums, veltīts Gustavam Zemgalam)
4. Auziņš A. *Gustavs Zemgals*. Rīga: Jumava, 2006.
5. Gustava Zemgala 150. gadadienai veltītās publikācijas LNVM resursos – <http://www.emuzejs.lnvm.lv/> un <http://www.facebook.com/LNVmuzejs> (#GustavamZemgalam150)